

• Hãy mua sách in hợp pháp để ủng hộ các Đơn vị xuất bản và các Tác giả

ThuVienOnline

Thơ Tản Đà

Thề Non Nước

Nước non nặng một lời thề
Nước đi đi mãi không về cùng non
Nhớ lời nguyện nước thề non
Nước đi chưa lại non còn đứng không
Non cao những ngóng cùng trông
Suối khô dòng lệ chờ mong tháng ngày
Xương mai một nắm hao gầy
Tóc mây một mái hãy còn tuyết sương
Trời tây nổi bóng tà dương
Càng phơi vẻ ngọc nét vàng phai pha
Non cao tuổi vẫn chưa già
Non thời nhớ nước, nước mà quên non
Dù cho sông cạn đá mòn
Còn non, còn nước, hãy còn thề xưa
Non xanh đã biết hay chưa
Nước đi ra bể lại mưa về nguồn
Nước non hội ngộ còn luôn
Bảo cho non chớ có buồn làm chi
Nước kia dù hãy còn đi
Ngàn dâu xanh tốt non thì cứ vui
Nghìn năm giao ước kết đôi
Non non nước nước không nguôi lời thề

Muốn làm thằng cuội

*Đêm thu buồn lắm chị Hằng ơi !
Trần thế em nay chán nửa rồi
Cung quế đã ai ngồi đó chưa ?
Cành đa xin chị nhắc lên chơi !
Có bầu có bạn can chi tủi
Cùng gió cùng mây, thế mới vui !
Rồi cứ mỗi đêm rằm tháng tám
Cùng nhau trông xuống thế gian cười.*

Hoàng Hạc Lâu

(Dịch thơ Thôi Hiệu)

*Người xưa cười hạc đi đâu
Mà đây Hoàng Hạc riêng lâu còn trơ
Hạc vàng bay mất từ lâu
Nghìn năm mây trắng lững lờ còn bay
Hán Dương sông tạnh cây bầy
Bãi xa Anh Vũ xanh dầy cỏ non
Quê hương khuất bóng hoàng hôn
Trên sông khói sóng cho buồn lòng ai*

Tống biệt

*Lá đào rơi rắc lối Thiên Thai
Suối tiễn, oanh đưa luống ngậm ngùi
Nửa năm tiên cảnh
Một bước trần ai
Ước cũ, duyên thừa, có thể thôi!
Đá mòn, rêu nhạt
Nước chảy, huê trôi
Cái hạc bay vút tận trời
Trời đất từ đây xa cách mãi
Cửa động
Đầu non
Đường lối cũ
Nghìn năm thơ thần bóng trắng chơi*

Chưa say

Đêm xuân hoa những ngậm ngùi
Dưới đèn tươi tỉnh mặt người như hoa
Khi vui vui lấy kéo già,
Cơn men dốc cả giang hà chưa say.
Kim tịch thị hà tịch? (1)
Bóng trăng trong tịch mịch xế ngang màn
Lúc vui chơi cuộc rượu chứa tàn canh
Riêng nữ cất chén quỳnh toan hất bỏ?
Thánh hiền thân hậu do thiên cổ
Phong nguyệt thành trung thả nhất tiêu (2)
Trót yêu hoa xin hãy gượng mà yêu
Ngồi hết nợ phong lưu rồi sẽ téch!
Gửi bốn lạ: lạ bút, lạ nghiên, lạ đèn, lạ sách!
Quá thương ai, đàn phách nốt đêm nay.
Nhân sinh ba vạn sáu ngàn ngày
Coi những tỉnh, lúc say nào có mấy?
Được lúc gần say, say hẳn lấy
Say thời say, say vậy để mà điên.
Tửu trung tự hữu thánh hiền. (3)

(1) Đêm nay là đêm nào?

(2) Việc sau này trở thành thánh hiền, là việc nghìn xưa. Trong thành trăng gió này, hãy chơi thoải một đêm.

(3) Trong rượu đã sẵn có thánh hiền.

Say

Đêm xuân một trận nô cười,
Dưới đèn chẳng biết rằng người hay hoa.
Khi vui quên cả cái già,
Khi say chẳng dốc giang hà cũng say.
Kim tịch thị hà tịch?
Mảnh gương nga đã téch lối non đoài
Đó kìa ai ba bốn bốn năm người
Người đâu tá còn chơi trong mộng thế?
Nhân ngoại trần ai không nhất thế,
Hung trung khối lụy thuộc tiền sinh (1)
Kiếp say sưa đã chắm sô thiên đình,
Càng đắm sắc mê thình càng mãi miết.
Say lắm về: say mệt, say mê, say như, say tít,

*Trong làng say, ai biết nhất ai say?
Mảnh hình hài quen giả trá xưa nay,
Chúng sinh tướng, lúc này coi mới hiện. (2)
Thôi xếp cả nguyệt hoa hoa nguyệt,
Cảnh bồng lai trái biết gọi làm duyên.
Từ trung ưng thị thần tiên. (3)*

- (1) Ngoài mắt không biết cõi trần là gì nữa
Trong bụng toàn chứa những gì thuộc kiếp trước
(2) Hình tướng của chúng sinh, lúc uống rượu hiện ra hết.
(3) Trong lúc uống rượu là lúc làm thần tiên.

Lại say

*Say sưa nghĩ cũng hư đời,
Hư thời hư vậy, say thời cứ say.
Đất say đất cũng lặn quay,
Trời say mặt cũng đỏ gay, ai cười?*

*Say chẳng biết phen này là mấy!
Nhìn non xanh chẳng thấy, lại là say.
Quái! Say sao say mãi thế này?
Say suốt cả đêm ngày như bất tỉnh.
Thê ngôn tuý tửu chân vô ích
Ngã dục tiêu sầu thả tự do. (1)
Việc trần ai, ai tỉnh ai lo
Say tuý lúy nhỏ to đều bất kể.
Trời đất nhĩ, cái say là sướng thế!
Vợ can chồng, ai dễ đã chừa ngay?
Muốn say lại cứ mà say!*

1921

- (1) Vợ bảo: say rượu thật là vô ích. Ta muốn giải sầu nên cứ mặc sức uống.

Thơ rượu

*Đời người như giấc chiêm bao
Nghìn xưa đã mấy ai nào trăm năm?
Một đoàn lao lực lao tâm,
Quý chi chữ thọ mà lăm sống nhiều!
Có tiền chưa dễ mà tiêu,
Ham danh lắm kẻ như điều đứt dây.*

*Thương ai cho bận lòng đây
Cho vui hũ rượu, cho đầy túi thơ!
Cánh đời gió gió mưa mưa,
Buồn trông ta phải say sưa đỡ buồn!
Rượu say, thơ lại khơi nguồn
Nên thơ, rượu cũng thêm ngon giọng tình.
Rượu thơ mình lại với mình
Khi say quên cả cái hình phù du.
Trăm năm thơ túi rượu vò
Nghìn năm thi sĩ tưu đồ là ai?*

Ngày xuân thơ rượu

*Trời đất sinh ra rượu với thơ
Không thơ không rượu sống như thừa!
Công danh hai chữ mùi men nhạt,
Sự nghiệp trăm năm nét mực mờ.
Mạch nước sông Đà tim róc rách,
Ngàn mây non Tản mắt lơ mơ.
Còn thơ còn rượu còn xuân mãi,
Còn mãi xuân, còn rượu với thơ*

Tổng biệt

*Lá đào rơi rắc lối thiên thai
Suối tiễn, oanh đưa luống ngậm ngùi
Nửa năm tiên cảnh
Một bước trần ai
Ước cũ, duyên thừa có thể thôi!
Đá mòn, rêu nhạt.
Nước chảy, huê trôi
Cái hạc bay lên vút tận trời
Trời đất từ nay xa cách mãi
Cửa động
Đầu non*

*Đường lối cũ
Nghìn năm thơ thần bóng trăng chơi ...*

Thăm mã cũ bên đường

*Chơi lâu nhớ quê về thăm nhà,
Đường xa, người vắng, bóng chiều tà,
Một dãy lau cao làn gió chạy,
Mấy cây thưa lá sắc vàng pha.*

*Ngoài xa trơ một đồng đất đỏ,
Hang hốc đùn lên đám cỏ gà.
Người nằm dưới má, ai ai đó?
Biết có quê đây hay vùng xa?*

*Hay là thuở trước kẻ cung đao?
Hám đạn liều tên quyết mũi đao.
Cửa nhà xa cách vợ con khuất,
Da ngựa gói bỏ lâu ngày cao,*

*Hay là thuở trước kẻ văn chương?
Chen hội công danh nhờ lạc đường.
Tài cao phận thấp chí khí uất,
Giang hồ mê chơi, quên quê hương.*

*Hay là thuở trước khách hồng nhan?
Sắc sảo khôn ngoan trời đất ghen.
Phong trần xui gặp bước lưu lạc,
Đầu xanh theo một chuyến xuân tàn.*

*Hay là thuở trước khách phong lưu?
Vợ con đàn hạc đề huề theo.
Quan san xa lạ đường lối khó,
Ma thiêng nước độc phong sương nhiều.*

*Hay là thuở trước bậc tài danh?
Đôi đôi, lứa lứa cũng linh tinh
Giận duyên tui phận hờn ân ái,
Đất khách nhờ chôn một khối tình!*

*Suối vàng sâu thăm biết là ai?
Mã cũ không ai kẻ đoái hoài!
Trải bao ngày tháng trơ trơ đó,
Mưa dầm, nắng dãi, trăng mờ soi!*

*Ấy thực quê hương con người ta
Dặn bảo trên đường những khách qua:
Có tiếng khóc oe thời có thể
Trăm năm ai lại biết ai mà!*

Cái giống yêu hoa

*Cái giống yêu hoa lạ lạ đời,
Mắt xanh chưa lọt đã mê toi.
Chim trời cá nước duyên ai đó?
Vía dạ hồn khôn chết dễ chơi!
Xa cách ngoại trăm nghìn dặm đất,
Ước ao trong sáu bảy năm trời
Cái mê vô ích mà mê dại,
Mê dại mê mê mãi chẳng thôi.*

Cảm Thu, tiễn Thu

*Từ vào thu đến nay:
Gió thu hiu hắt,
Sương thu lạnh
Trăng thu bạch
Khói thu xây thành.*

*Lá thu rơi rụng đầu ghènh
Sông thu đưa lá bao ngành biệt ly.
Nhạn về én lại bay đi,
Đêm thì vượn hót, ngày thì ve ngâm.
Lá sen tàn tạ trong đầm,
Nặng mang giọt lệ âm thầm khóc hoa.
Sắc đậu nhuộm ó quanh hà
Cỏ vàng cây đổ bóng tà tà dương.
Nào người cố lí tha phương,
Cảm thu ai có tư lòng hồi ai?
Nào những ai:
Bầy thước thân nam tử,
Bốn bể chí tang bồng
Đường mây chưa bóng cánh hồng,
Tiêu ma tuế nguyệt, ngại ngừng tu mi.
Nào những ai:
Sinh trưởng nơi khuê các,*

*Khuya sớm phận nữ nhi,
Song the ngày tháng thoi đi,
Vương tơ ngắm nhện nhờ thì thương hoa.
Nào những ai:
Tha phương khách thổ
Hải giác thiên nha,*

*Hải giác thiên nha,
Ruột tằm héo, tóc sương pha,
Góc phần tranh tưởng quê nhà đời con.
Nào những ai
Cù lao báo đức
Sinh dưỡng đền ơn
Kính sương nghĩ nỗi mền đơn,
Giàu sang bất nghĩa mà hơn nghèo hèn!
Nào những ai:
Tóc xanh mây cuốn
Má đỏ hoa ghen
Làng chơi duyên đã hết duyên
Khúc sông trắng dải con thuyền chơi vui!
Nào những ai:
Dọc ngang trời rộng,
Vùng vẫy bể khơi
Đội trời đạp đất ở đời*

*Sa cơ thất thế quê người chiếc thân.
Nào những ai
Kê vàng tỉnh mộng
Tóc bạc thương thân
Vèo trông lá rụng đầy sân,
Công danh phù thế có ngần ấy thôi.
Thôi nghĩ cho:
Thu tự trời,
Cảm tự người.
Người đời ai cảm ta không biết!
Ta cảm thay ai viết mấy lời.
Thôi thời:
Cùng thu tạm biệt
Thu hãy tạm lui,
Chỉ để khách đa tình đa cảm,
Một mình thay cảm những ai ai!*

Cảnh vui của nhà nghèo

Trong trần thế cảnh nghèo là khổ
Nỗi sinh nhai khôn khó qua ngày
Quanh năm gạo chịu tiền vay
Vợ chồng lo tính hôm rày hôm mai.
áo lành rách vá may đắp điểm
Nhà ở thuê chật hẹp quanh co
Tạm yên đủ ấm vừa no
Cái buồn khôn xiết, cái lo khôn cùng.
Con đi học con bồng con dốt
Lớn chưa khôn lắt nhắt thơ ngây,
Hôm hôm lớn bé sum vầy
Cũng nên vui vẻ mà khuây nỗi buồn.

Nghĩ thiên hạ cho con đi học
Cảnh phong lưu phú túc nói chi!
Những ai bán bạc hàn vi
Lo buồn, đã vậy, vui thì cũng vui.
Tan buổi học mẹ ngồi tựa cửa
Mắt trông con đĩa đĩa về dần.
Xa xa con đã tới gần
Các con về đủ quây quần bữa ăn.

Cơm dưa muối khó khăn mới có,
Của không ngon, nhà khó cũng ngon.
Khi vui câu chuyện thêm giòn
Chồng chồng vợ vợ con con một nhà.
ăn rồi học, tối qua lại sáng,
ít tiền tiêu ngày tháng thanh thoi,
Chiều chiều tối tối mai mai
Miễn sao no đủ, việc đời quản chi!

Con nhà khó nhiều khi vất vả,
Ngoài học đường thư thả được đâu,

*Khi thời quẩy nước tưới rau
Chợ tan đón gánh theo sau mẹ già.
Việc giấy bút vẫn là đi học
Cảnh gia đình khó nhọc nhường ai?
Ví chẳng có chí có tài
Khi nên, trời cũng cho người làm nên.
Khắp xã hội nghèo hèn ai đó
Mẹ thương con thời cố công nuôi.
Những con nhà khó kia ơi
Có thương cha mẹ thời vui học hành!
Cũng chẳng kể thành danh lúc khác
Trời đã cho bước bước càng hay
Nghèo mà học được như nay
Vinh hoa chưa dễ sánh tày cái vui.
Trong trần thế nhiều nơi phú quý
Nỗi buồn riêng ai ví như ai?
Bày ra cái cảnh có trời
Vui buồn cũng ở tự người thế gian.*

Chim họa mi trong lồng

Hoạ mi, ai vẽ nên mi?(1)
Trông mi mi đẹp, hót thì mi hay!
Ai đưa mi đến chôn này?
Nước trong gạo trắng mi ngày ăn chơi!
Lồng sơn cửa đỏ thành thơi,
Mi bay mi nhảy sướng đời nhà mi!
Nghĩ cho mi cũng gặp thì,
Rừng xanh mi có nhớ gì nữa không?

Chú thích:

(1-) Bài thơ đã kích Hoàng Cao Khải.

Chơi Hoà Bình

Vì ai cho tớ phải lên đênh,
Nặng lắm ai ơi, một gánh tình!
Non Tượng trời cho bao tuổi lẻ,
Sông Đà ai vắn một dòng quanh?
Lơ thơ hàng phố mười nhà đỏ
Phấp phới cô nàng chiếc váy xanh.
Mỗi tháng chợ đêm ba buổi họp
Ngọn đèn nha phiến đốt linh tinh.

Cô Tây đen

Nước trong xanh lơ lửng con cá vàng
Cây ngô cành bích, con chim phượng hoàng nó mới đậu cao.
Anh tiếc cho em phận gái má đào
Tham đồng bạc trắng mới gán mình vào cái chú Tây đen.
Sợ tơ hồng ai khéo xe duyên
Treo tranh tổ nữ đứng bên anh tượng đồng!
Chị em ơi ba bảy đường chồng...

Chú thích:

(1-) Gái Việt lấy Tây đen.

Còn chơi

*Ai đã hay đâu tớ chán đời,
Đời chưa chán tớ, tớ còn chơi.
Chơi cho thật chán, cho đời chán,
Đời chán nhau rồi, tớ sẽ thôi.*

*Nói thế, can gì tớ đã thôi,
Đời đương có tớ, tớ còn chơi.
Người ta chơi đã già đời cả,
Như tớ năm nay mới nửa đời.*

*Nửa đời chính độ tớ đương chơi,
Chơi muốn như sao thật sướng đời.
Người đời ai có chơi như tớ,*

Chơi cứ bằng văn mãi chưa thôi.

*Chơi văn sướng đến thế thì thôi,
Một mảnh trăng non chiếu cõi đời.
Văn vận nước nhà đương buổi mới,
Như trăng mới mọc, tớ còn chơi.*

*Làng văn chỉ thiếu khách đua chơi,
Dan díu, ai như tớ với đời.
Tớ đã với đời dan díu mãi,
Muốn thôi, đời cũng chữa cho thôi.
Đời đương dang díu, chữa cho thôi,
Tớ dám xa xôi để phụ đời.
Vắng tớ bấy lâu, đời nhớ tớ,
Nhớ đời, nên tớ vội ra chơi.
Tớ hãy chơi cho quá nửa đời,
Đời chưa quá nửa, tớ chưa thôi.*

*Tớ thôi, tớ nghĩ buồn cho tớ,
Buồn cả cho đời vắng bạn chơi.*

*Nào những ai đâu, bạn của đời?
Sao mà bỏ vắng, ít ra chơi?
Chớ ai chờ mãi, ai đâu tá?
Hay ngán cho đời chẳng muốn chơi?*

*Nếu tớ như ai: cũng ngán đời,
Đời thêm vắng bạn, lấy ai chơi?
Cuộc đời tớ nghĩ chưa nên ngán,
Nếu ngán thời xưa tớ đã thôi.*

*Tớ nhớ năm xưa nửa ngán đời,
Nghĩ đi, nghĩ lại, lại ra chơi.
Mê chơi cho tới thành dan díu,
Đời dẫu cho thôi, tớ chẳng thôi.*

*Nghĩ tớ bao nhiêu, lại nghĩ đời,
Nghĩ đời như thế, dám nào thôi.
Còn đời, còn tớ, còn chơi mãi,
Chơi mãi cho đời có bạc chơi.*

*Tớ muốn chơi cho thật mãn đời,
Đời chưa thật mãn; tớ chưa thôi.
Chẳng hay đời tớ lâu hay chóng!
Dù chóng hay lâu, tớ hãy chơi.*

*Trăm năm, tờ độ thế mà thôi,
Ức, triệu, nghìn năm chưa hết đời.
Chắc có một phen đời khóc tớ.
Đời chưa khóc tớ, tớ còn chơi.*

*Trăm năm còn độ bấy nhiêu thôi,
Ngoài cuộc trăm năm, tớ dặn đời.
Ức, triệu, nghìn năm đời nhớ tớ.
Tớ thôi, tớ cũng hãy cùng chơi.*

Bút đã thôi rồi, lại chữa thôi,

Viết thêm câu nữa, hỏi đời chơi:

"Lộng hoàn" này điếu từ đâu tới?

Họa được hay không? Tớ đó đời.

Con cuốc cùng con chẫu chuộc

Bờ ao trên bụi có con cuốc

ở dưới lại có con chẫu chuộc.

Hai con cùng ở cùng hay kêu

Một con kêu thăm con kêu nhuốc

Chuộc kêu đấc ý gặp tuần mưa

Cuốc kêu đau lòng thương xuân qua

Cùng một bờ ao, một bụi rậm

Phong cảnh không khác, tình khác xa!

Con Gái Hái Dầu

*Anh có yêu em đứng lại mà
Ở đây vắng vẻ quăng đường xa
Thuyền duyên có ý trông theo thể
Quân tử vô tình bước mãi xa?*

*Rồi nữa rông mây ra mỗi ngả
Còn đâu huê nguyệt nữa đôi ta
Hồi anh áo trắng cầm ô máy
Có phải nhân tình chớ vội qua.*

Đề Khôi Tình Con

*Chữ nghĩa Tây, Tàu trót dở dang
Nôm na phá nghiệp kiếm ăn xoàng.
Nửa ngòi bút ngỗng ba sinh lụy
Một mối tơ tầm mấy đoạn vương.
Có kẹo có câu là sách vở
Chẳng lẽ chẳng lối cũng văn chương
Còn non còn nước còn trăng gió
Còn có thơ ca bán phố phường.*

"Đề Khôi Tình Con" Tên một tập văn của Tản Đà

*Không chồng ai dễ sống chi lâu
Trăm năm những nguyện bóng trăng già
Duyên nợ chàng ơi có thể a?
Địa phủ sao anh về đất mãi?
Trần gian em có tội chi mà?
Kìa con én trắng đâu đâu lại
Giục cái thoi vàng chóng chóng qua!
Buồn quán mảnh trăng, trăng chẳng thấy
Chồng ai vô số lối đường xa...*

Muôn Làm Thằng Cuội

*Đêm thu buồn lắm chị Hằng ơi!
Trần giới em nay chán nữa rồi.
Cung Quế đã ai ngồi đó chưa?
Cành đa xin chị nhắc lên chơi.
Có bầu có bạn, can chi tủi,
Cùng gió cùng mây, thế mới vui.
Rồi cứ mỗi năm rằm tháng tám,
Tựa nhau trông xuống thế gian, cười.
Năm nét hữu cảm
Đời người lo mãi biết bao thôi
Mái tóc xanh xanh trẮng hết rồi!*

*Sự nghiệp nghìn thu xa vút mắt
Tài tình một gánh nặng bên vai.
Hợp tan tri kỷ người trong mộng
Rộng hẹp danh thân đất với trời!
Sương phủ cành mai năm giục hết
Ngày xuân con én lại đưa thoi.*

Ngẫu hứng

(Vì chủ nhà đến thu tiền nhà đi khỏi mà nên thơ)

I

*Ước sao tháng tháng sẵn tiền
Tiền nhà cứ tháng ta liền đóng ngay
Rời ra thơ nghĩ mới hay
Tri âm ai đó mới say vì tình.*

II

*Hôm qua chưa có tiền nhà
Suốt đêm thơ nghĩ chẳng ra câu nào!
Đi ra rồi lại đi vào
Quần quanh chỉ tốn thuốc lào vì thơ.*

III

*Tiền nhà nay đã đóng rồi
Ta pha ấm nước, ta ngồi ngâm nga
Bây giờ thơ mới nghĩ ra
Hồn thơ quanh quất bút hoa đêm trường.*

Nhấn Từ Đạm

Năm ngoái năm xưa đục mấy vắn

Năm nay quan lại đục hai chân.

Khen cho đá cũng bền gan thật

Đứng mãi cho quan đục mấy lần!

Chú thích:

Từ Đạm là tuấn phủ Ninh Bình. Năm 1924, y cho đục vào đá ở hòn Non Nước một bài thơ... rôm. Năm sau y lại cho đục thêm một bàn cờ, bên cạnh đục hai lối bàn chân của y. Tân Đà thăm núi Dục Thúy, thấy những trò rôm đó bèn thuê thợ khắc bài thơ trên cạnh "tác phẩm" của Từ Đạm.

Nhớ cảnh nước lụt ở Bắc

Nghe tin đồn nước xuống mà lên

Mấy tỉnh hôm sau thấy vỡ liền.

Bao bác chúa nhà cam chịu ướt

Mà anh vua bếp được ngồi trên.

Cô đào chạy lụt nhem đùi trắng,

Thầy lí làm đê khiếp mặt đen.

Đục nước năm nay còn lại béo,

Bao nhiêu đê vỡ bấy nhiêu tiền.

Nói chuyện với ảnh

Người đâu? Cũng giống đa tình,

Ngỡ là ai, lại là mình với ta.

Mình với ta dẫu hai như một,

Ta với mình tuy một mà hai?

*Năm nay mình mới ra đời, mà ta ra trước đã ngoài đời
mười.*

Cuộc nhân thế cười tiếng khóc,

Nghề sinh nhai lối dọc đường ngang.

Đầu xanh ai điểm hơi sương,

Những e cùng thẹn, những thương cùng sầu.

Đôi ta vốn cùng nhau một tướng,

Lạ cho mình sung sướng như tiên,

Phong tư tài mạo thiên nhiên

Không thương không sợ, không phiền không lo.

Xuân bất tận trời cho có mãi,

Mảnh gương trong đứng lại với tình.

Trăm năm ta lánh cõi trần

Nghìn năm mình giữ tinh thần chớ phai.

Phong Thi

Suối tuôn róc rách, ngang qua đèo

Gió thu bay lá bóng chiều về tây

Chung quanh những đá cùng cây

Biết người tri kỷ đâu đây mà tìm

Hỏi thăm những cá cùng chim

Chim bay xa bóng, cá chìm mất tăm

Bây giờ vắng mặt tri âm

Lấy ai là kẻ đồng tâm với mình
Nước non vắng khách hữu tình
Non xanh nước biết cho mình chờ ta
Anh xuôi, em dựa đầu cầu
Con sông vẫn đó, con tàu vẫn qua
Lay trời gió bão phong ba
Cho tàu đổ ngược cho ta thấy mình
Muốn cho ngày ngắn hơn đêm
Đèn khuya chung bóng cho em đỡ sầu
Trăng kia soi nửa vòng cầu
Mà ai tìm cái công hầu có chưa
Đường đi nhỏ nhỏ
Bờ cỏ xanh xanh
Không duyên không nợ không tình
Đồng không quạnh vắng sao mình gặp tạ
Đêm thu gió hút ngoài tai
Gió ơi gió biết chẳng ai nơi nào...

Quê nhà chơi mát cảm hứng

Con đường vô hạn đông, tây
Ta nhớ ai mà đứng mãi đây?
Nước rợn sông Đà con cá nháy,
Mây trùm non Tản cái điều bay.

*Nặng như quả Đất mà xoay được;
Cao đến ông Trời khó với thay!
Trời, đất, cá, chim đều tự đắc,
Ở đời ai dễ chẳng vung tay!*

Tâm sự nàng Mị Ê

*Hậu Giang một dải sông dài,
Thuyền ai than thở một người vương phi.
Đồ Bàn thành phá huỷ
Ngoạ Phật tháp thiên di,
Thành tan tháp đổ
Chàng tử biệt
Thiếp sinh ly.
Sinh kí đau lòng kẻ tử qui!
Sóng bạc ngàn trùng
Âm dương cách trở
Chiêu hồng một tấm
Phu thê xướng tỳ.
Ơi mây, ơ nước, ơ trời!
Đũa ngọc mâm vàng giọt lụy rơi.
Nước sông trong đục,
Lệ thiếp đầy vơi.
Bể bể dâu dâu khóc nỗi đời!*

Trời ơi! Nước hời! Mây hời!

Nước chảy mây bay, trời ở lại,

Để thiếp theo chồng mấy dặm khơi!

Chú thích:

Mị Ê: Vợ vua Chiêm Thành, bị quan quân ta bắt mang về, nhưng giữa đường, nàng đã nhảy xuống sông tự vẫn.

Tây Hồ vọng nguyệt

Hiu hắt Hồ Tây chiếc lá rơi

Đêm thu vắng vặc bóng theo người.

Mảnh tình xẻ nửa ngây vì nước

Tri kỷ trông lên đứng tận trời

Những ngàn cành đã khôn quán quít

Mà hay mặt sóng cũng chơi vơi.

Ai lên cung Quế nhờ thăm hỏi

Soi khắp trần gian có thấy ai?

Té Chiêu Quân

(Nguyên tác chữ Hán của Tản Đà,

Nguyễn Thiện Kế dịch nô)

Cô ơi cô đẹp nhất đời,

Mà cô mệnh bạc, thợ trời cũng thua!

Một đi từ biệt cung vua,

Có về đâu nữa! Đất Hồ nghìn năm!

Mả xanh còn dấu còn căm,

Suối vàng lạnh lẽo, cô nằm với ai?
Má hồng để tiếc cho ai,
Đời người như thế có hoài mát không?
Khóc than nước mắt ròn ròn,
Xương không còn vết, giận không có kì!
Mây mờ trắng bạc chi chi,
Hôi tanh thôi có mong gì khói nhang!
Ới hồng nhan, hỡi hồng nhan!
Khôn thiêng cũng chẳng ai van ai mời.
Trời Nam thẳng kiết là tôi
Chùa Tiên, đất khách, khóc người bên Ngô.
Cô với tôi, tôi với cô
Trước sân lễ bạc có mồ nào đây.
Hồn cô ví có ở đây
Dem nhau đi với, lên mây cũng đành!
Thăm thẳng bù nhìn
Lơ láo kìa ai đứng cạnh bờ
Trần ai tri kỷ đã ai chưa?
Ba thu mưa gió người trơ mộc
Bốn mặt giang sơn áo phát cờ.
Được việc thế thôi, cày chẳng biết,
Khinh đời ra đáng, gọi không thừa.
Lâu nay thiên hạ văn minh cả,

Bác mấy ngàn năm vẫn thế ư?

Thu khuê hành

(Thu khuê oán làm theo điệu hành)

Gió thu lạnh lẽo mây trời quang

Sân thu đêm khuya rơi lá vàng,

Trăng tà chim lặng, nhận kêu sương

Gối chiếc chăn đơn thiếp nhớ chàng.

Chàng đi xa cách nhớ quê hương

Quê hương đất khách người một phương

Mong chàng chẳng thấy lòng nguì thương.

Buồng không canh vắng bóng in tường

Chỉ chỉ tơ tơ rối vấn vương

Nước mắt đầm đìa trôi quanh giường.

Tháng cũ đã qua tháng mới sang

Tháng sau tuần nữa những tư lờng

Ngày tháng đi chóng năm canh trường

Lác đác sao tàn, lấp lánh gương.

Trên trời Chức Nữ cùng Ngưu Lang

Một dải sông Ngân lệ mấy hàng.

Thuật bút

Mười mấy năm xưa ngọn bút lông
Xác xơ chẳng bợn chút hơi đồng.
Bây giờ anh đổi lông ra sắt
Cách kiếm ăn đời có nhọn không?
Tiếng sấm ân tình bốn mặt ran,
Tướng quân chi tiếc cánh hoa tàn!
Đôi hàng nước mắt, đôi làn sóng,
Nửa đám ma chông, nửa tiệc quan.
Tổng đốc ví thương người bạc phận
Tiền Đường chưa chắc mã hồng nhan
Trơ trơ nắm đất bờ sông nọ
Hồn có nghe chẳng mấy giọng đàn?

Về quê nhà cảm tác

Lạnh lẽo hơi thu chiếc lá bay
Gió đưa người cũ lại về đây
Ba Vì tây lĩnh nom thêm trẻ
Một dải thu giang nước vẫn đầy.
Nam Bắc đã nên người duyệt lịch
Giang hồ đáng chán vị chua cay
Mười ba năm đó bao dâu bể
Góp lại canh trường một cuộc say.

Vịnh Cảnh Hoa Đào

Trời để trời nuông, trời phải dạy

Dấu răng bé bỏng khéo kiêng khem

Trải bao mưa nắng cùng mưa móc

Vẫn một màu sơn với chị em

Cười trợn gió đông hăng hái thổi

Thương con bướm trắng phát phơ thềm

Xin ai yêu đến đừng ham nó

Hễ mó tay vào ó nhọn nhem !

Vui Xuân

Tin xuân đến ngọn cây đào

Bảo cho hoa biết ra chào chúa xuân

Mỗi năm xuân đến một lần

Thiều quang chín chục xoay vẫn chẳng sai

Ngày xuân còn mãi không thôi

Tuổi xuân ai dễ xanh rồi lại xanh?

Đường mây những khách công danh

Mây râu cụ lớn thay hình thanh niên

Thành sấu mấy ả Khâm Thiên

Én oanh dẫn lối con thuyền Tầm Dương

Làng văn mấy bạn văn chương

Bút hoa án tuyết, hơi sương mái đầu

Tiểu thư ai đó tựa lâu

Thơ đào chưa vịnh, mai hầu bấy, ba

Trời xanh, trời cũng khi "già"

Xuân xanh, xanh mãi đâu mà, hỡi ai

Gặp xuân ta hãy làm vui

Kẻo nay xuân đến, kẻo mai xuân về

Vui xuân, rượu uống thơ đề.

-----Hết-----